

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

UPA16/38
15. november 2016
Mimi Karlsen

**Qallunaat oqaasiinut taarsiullugit Tuluit oqaasiisa pingarnerit aappaattut
Nunatsinni meeqqat atuarfianni atuartitsissutigineqartalernissaat pillugu
apeqquteqaat aallaavigalugu Inatsisartut oqallinnissaannik siunnersuut.**

(Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut)

Inuit Ataqatigiit Vivian Motzfeldt qutsavigiumavarput oqallisssiaanut soqtiginartumut.

Inuit Ataqatigiit isumaqarpugut Nunatsinni oqaatsigut pingarnerpaajusut, taamaammallu oqaatsitsinnik ilikkaruarnissaq meeraaqqaniit meeqqat atuarfianut, iliniarfinuut allallu pisortat suliffeqarfigisaannut ilikkaruarneqarnissaasa piumasarinissaat pingaruteqartoq. Ilakkaruarneqarlutilu atorluarneqarlularlutik ineriaartortinnissaat qulakkeerniartuartariaqaripput oqaatigiumavarput.

Taamaammattorli avaqqussinnaanngilarput kalaallisut oqaatsitta saniatigut allamiut oqaasiinik sapinngisaqarnissaq pingartikkatsigu. Inuaqatigiulluta pisariaqartipparput nunarsuarmioqatitsinnut attaveqassalluta. Attaveqartariaqarpugut ilinniartitaanikkut, niuerakkut nunarsuarmioqataanikkullu peqataasinnaajumalluta. Tamannalu pingaruteqarluinnarpoq meerartatsinnut, inuusuttatsinnullu oqaatigissallugu: oqaatsivut pingartikkikit, pingartiguttaaq allamiut oqaasiinik ilikkarnissat!

Maannakkut oqaatsitta saniatigut allamiut oqaasiinik ilikkagassatta pingarnersarivaat danskit oqaasi. Aappaattut inissismapput tuluit oqaasi.

Naalagaaffeqatigiinnitsinni Danmarkimut attaveqaatit pituttuisutut ittut arlaqarput, taakkulu danskisut oqalussinnaanerput iluaqutigalugu periarfissarivagut. Danskit oqaasi atorlugit Danmarkimut niuerakkut, naalakkersuinikkut ilinniartitaanikkullu atorlugit attaveqartarpugut. Danmarkiliartariaqartarpugut, ilinniariarluta, napparsimaviliarluta, niuerluta imaluunniit allatut.

Inuuusuttattaa danskit oqaasi atorlugit Danmarkimi ilinniarsinnaanerat aqqutissiuunneqartarpoq. Danskit oqaasi atorlugit nunani avannarlerni ilinniartortagut akeqanngimik ilinniarsinnaapput. Nunatsinni ilinniarfiusinnaasut tamaasa piginnginnatsigit nunanut avannarlernut ilinniariartariaqartarpugut, periarfissarlu tamanna qujarunnaqaaq iluatinnarlunilu. Taamaammallu danskit oqaasi pitsaasumik atorsinnaallugit pitsaaquterpassuaqarpoq.

Oqallisssarineqartumut tuluit oqaasiisa meeqqat atuarfianni pingarnerit aappaattut atuartitsissutigineqalernissaannut tunngasumut soqtiginartumut ima oqaassisqaqarpugut.

Tuluit oqaasi nunarsuarmi oqaatsit atorneqarnerit pingajuaniippot. Kinamiit mandariinisut 1 mia-nit oqaaserineqartut, spaniamiat oqaasi anginerit apparaat, taaku 500mio oqaaserineqarlutik. Kiisalu tuluit oqaasi oqaatsini atorneqarnerpaat pingajorivaat.

Tuluit oqaasiisa pingarnerit aappaattut Nunatsinni meeqqat atuarfianni atuartitsissutigineqartalernissaat soqtiginartuovoq pilerinarsinnaallunilu.

Pilerinarsinnaavoq meerartatta danskisut pingaarnertut ilinniangikkaluarlugu tuluttut ilikkarnerusinnaanerat. Tutluttut oqalulluni nunarsuarmi sumiluunniit paasineqarsinnaapput attaveqarlutilu. Maannakkut meerartatta filminik, internetsikkut atuinermikkut, aammalu spilernermikkut tuluit oqaasii tusaasorujussuuaat. Taamaammat isumaqarnarpooq tuluit oqaasiinik ilikkarsinnaanissat piuminarnerussasoq. Tuluttut oqalulluni nunat assigiinngitsut ilinniarriarfissat periarfissaqarnerupput. Tuluttut oqalulluta saniligut Island, Canada USA-lu attavignerusinnaavagut. Taamaammat periarfissaq iluatinnaateqarsinnaavoq.

Tuluit oqaasiisa pingaernerit aappaattut Nunatsinni meeqqat atuarfianni atuartitsissutigineqartalernissaat nangaanartoqarsinnaavoq makku patsisigalugit. Naggueqatitta tuluttut oqaluffiusut oqaatsitik annaangajalluinnarpaat tuluit oqaasiisa ingiaasinnaanerunerat annertoqimmat. Nunatsinni oqaatsitsinnik illersuineq annertunerujussuusariaqalissaq qulakkiissagutsigu meerartataat tuluttuinnaq oqalulinnginnissaat. Maannakkumut oaatsivut atorlugit ineriartortitsineq amigarinartarmat, taamaammat ernumanartuuvoq Tuluit oqaasiisa pingaernerit aappaattut Nunatsinni meeqqat atuarfianni atuartitsissutigineqartalernissaat, oqaatsitsinnik ingiaanerusinnaammata.

Nagueqatigut namminneq oqaatsimik saniatigut tuluttut oqaluttut akornanni ilinniarsimaneq qaffasinnerunngilaq. Tassa tuluttut oqaluttuugaluarlutik ilinniagaqassutsiminnut iluaquigitismannngilaat. Tamannalu takussutissatut atorsinnaavarput tuluttut oqalunnerup ilinniagaqassusermik qaffatsitsisuunngissinnaaneranik.

Taamaammat inuit ataqtigiiit isumaqarpugut Tuluit oqaasiisa pingaernerit aappaattut Nunatsinni meeqqat atuarfianni atuartitsissutigineqartalernissaat kisiat pinnagu danskit oqaasiisa tuluillu oqaassisalaap naliqimmik ilikkarnissaat pingaartissagipput. Oqaatsigut pingaernerpaapput, taakkulu saniatigut danskit oqaasii tuluillu oqaasii pingaartippagut meerartatta ilikkagassaat.

Inuit Ataqatigiinni pingaartutut isigaarpus oqaatsitta pingaarnertut aappaat allangorneqassappat piffissami sivisumi pilersaarusioneqartariaqarnera. Atuakkat, atuartitseriaatsit, tuluttoorsitsisinnaasut ilinniartitsisut allarpassuillu pilersaarusiugassaammata.

Tuluit danskillu oqaasiisa pingaernerit aappaattut Nunatsinni meeqqat atuarfianni atuartitsissutigineqartalernissaat Inuit Ataqatigiit pingaartipparpus. Taamaammat taasissutissamik ima allannguutilimmik siunnersuuteqarpugut.

Inatsisartut Naalakkersuisunut kaammattuutigaat meeqqat atuarfiat pillugu iluarsartusseqqinnej aallarteqqullugu, taamaaliornikkut tamakkiisumik atuarfitsialaap piviusunngortinnissaa anguneqarsinnaaqquillugu aammalu danskit oqaasii tuluillu oqaasiisa naliqimmik oqatsit aappaattut Nunatsinni meeqqat atuarfianni atuartitsissutigineqartalernissaat piviusunngortinniarlugu sulineq aallarteqqullugu.